

POSTANOWIENIE

Dnia 31 marca 2015 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Andrzej Stępka

na posiedzeniu w trybie art. 535 § 3 k.p.k.,
po rozpoznaniu w Izbie Karnej w dniu 31 marca 2015 r.,
sprawy **J. S.** skazanego z art. 148 § 1 k.k.
z powodu kasacji wniesionej przez obrońcę skazanego
od wyroku Sądu Apelacyjnego w [...] z dnia 26 września 2014 r.,
utrzymującego w mocy wyrok Sądu Okręgowego w K.,
z dnia 29 października 2013 r.

p o s t a n o w i ł

- I. oddalić kasację jako oczywiście bezzasadną;**
- II. zwolnić skazanego od kosztów sądowych za postępowanie kasacyjne;**
- III. zasądzić od Skarbu Państwa na rzecz adw. B. W., Kancelaria Adwokacka, kwotę 738 zł (siedemset trzydzieści osiem złotych), w tym 23% VAT, tytułem wynagrodzenia za sporządzenie i wniesienie kasacji na rzecz skazanego.**

UZASADNIENIE

Wyrokiem Sądu Okręgowego z dnia 29 października 2013 r., J. S. został skazany za przestępstwo z art. 148 § 1 k.k. na karę 15 lat pozbawienia wolności.

Apelację od tego wyroku wniósł obrońca oskarżonego, opierając podstawy skargi o przepis art. 438 pkt 2 – 4 k.p.k.

Sąd Apelacyjny po rozpoznaniu tej apelacji, wyrokiem z dnia 26 września 2014 r., utrzymał w mocy zaskarżony wyrok.

Kasację od wyroku Sądu odwoławczego wniósł obrońca skazanego, który na podstawie art. 523 § 1 k.p.k. zarzucił wyrokowi rażące naruszenie przepisów prawa, które miało istotny wpływ na treść orzeczenia, a mianowicie:

1/ naruszenie przepisów postępowania, a to art. 4 k.p.k., art. 5 k.p.k. i art. 7 k.p.k. w zw. z art. 92 k.p.k. i art. 410 k.p.k., poprzez nieuwzględnienie wszystkich okoliczności faktycznych istotnych w sprawie, w szczególności tych, które przemawiały na korzyść skazanego, rozstrzygnięcie niedających się usunąć wątpliwości na niekorzyść skazanego oraz przekroczenie zasady swobodnej oceny dowodów, polegające na:

- przyjęciu, iż w sprawie nie zachodzą uzasadnione wątpliwości co do winy oskarżonego, mimo istnienia braków postępowania dowodowego, polegających na wykonaniu badań histopatologicznych wycinków płuc pokrzywdzonej na obecność treści pokarmowej dopiero ponad trzy lata po pobraniu próbek, co z dużym prawdopodobieństwem mogło mieć wpływ na wynik przedmiotowych badań;
- przyjęciu, iż akcja reanimacyjna podjęta przez skazanego miała charakter działania pozornego, mimo nieudowodnienia tego faktu, a w szczególności mimo zasadniczo odmiennych w tej kwestii zeznań świadków – M. P. oraz ratowników medycznych – M. K., M. G. i K. P.

2/ rażące naruszenie przepisów prawa materialnego, a to art. 53 § 1 i 2 k.k. w zw. z art. 115 § 2 k.k. oraz art. 15 § 2 k.k., poprzez nieuwzględnienie przez Sąd przy wymierzaniu kary wszystkich okoliczności mających wpływ na wymiar kary, a w szczególności postaci zamiaru, jak również zachowania się skazanego bezpośrednio po popełnieniu przestępstwa, polegającego na próbie zapobieżenia skutkowi popełnionego czynu, poprzez podjęcie akcji reanimacyjnej pokrzywdzonej i nieuwzględnienie, iż do oskarżonego mogłaby mieć zastosowanie instytucja czynnego żalu z art. 15 § 2 k.k., wpływająca na obniżenie wymiaru kary.

W konkluzji obrońca wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi Apelacyjnemu do ponownego rozpoznania w postępowaniu odwoławczym.

W odpowiedzi na kasację Prokurator Prokuratury Apelacyjnej wniósł o jej oddalenie jako oczywiście bezzasadnej.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Kasacja okazała się oczywiście bezzasadna, co skutkowało jej oddaleniem w trybie określonym w art. 535 § 3 k.p.k.

Wypada krytycznie zauważyć, że podniesione w kasacji zarzuty zostały niemal w całości powielone z uprzednio wniesionej apelacji. Trafnie zarzucił prokurator w pisemnej odpowiedzi na tę nadzwyczajną skargę, iż kasacja została skierowana faktycznie przeciwko wyrokowi Sądu I instancji i nie zawiera żadnych zarzutów kierowanych konkretnie pod adresem orzeczenia Sądu odwoławczego. Nawet analiza treści uzasadnienia kasacji nie pozwala zinterpretować podniesienia zarzutów opartych o przepisy art. 433 § 2 k.p.k. lub art. 457 § 3 k.p.k. Sytuuje to skonstruowaną w ten sposób skargę na granicy dopuszczalności, gdyż w istocie nie odpowiada wymogom z art. 523 § 1 k.p.k. w zw. z art. 519 k.p.k. Również *petitum* kasacji i wskazanie, na czym miałyby polegać podniesione uchybienie, także nie wyczerpuje dyspozycji reguły z art. 526 k.p.k., gdyż norma w tym przepisie przewidziana podobnie wymaga uwzględnienia treści art. 519 k.p.k. Niedopuszczalne jest podnoszenie w nadzwyczajnym środku zaskarżenia wprost zarzutów pod adresem orzeczenia Sądu I instancji. W przedmiotowej sprawie skarga zmierzała do kolejnego zakwestionowania prawidłowości dokonanej przez sąd pierwszej instancji – i zaakceptowanej w pełni w wyniku kontroli apelacyjnej przez Sąd odwoławczy – oceny materiału dowodowego oraz ustaleń faktycznych. Tymczasem postępowanie kasacyjne nie może stanowić powtórzenia postępowania apelacyjnego i nie jest swego rodzaju trzecią instancją odwoławczą, mającą służyć kolejnemu weryfikowaniu poprawności zapadłych orzeczeń w sądach pierwszej i drugiej instancji. Z istoty samej kasacji wynika, że w tym postępowaniu niedopuszczalne jest dokonywanie przez Sąd Najwyższy ponownej oceny dowodów, czy też poprawności dokonanych ustaleń faktycznych. Sąd kasacyjny może tylko zbadać, czy Sądy obydwu instancji dokonując tych ustaleń nie dopuściły się rażącego naruszenia reguł procedowania, co mogłoby mieć wpływ na ustalenia faktyczne, a w konsekwencji na treść wyroku. Zatem kontroli w trybie kasacji podlegają nie same ustalenia faktyczne, ale sposób ich dokonania.

Przechodząc na grunt przedmiotowej sprawy należy stwierdzić, że wywody zawarte w uzasadnieniu kasacji na okoliczność oceny zgromadzonych dowodów, przede wszystkim w zakresie przeprowadzonych opinii biegłych oraz oceny zeznań

świadka M. P., były podnoszone konsekwentnie w obu stadiach postępowania judykacyjnego. W orzecznictwie Sądu Najwyższego ugruntowany jest pogląd, że w postępowaniu kasacyjnym brak jest możliwości prowadzenia polemiki z treścią poszczególnych ustaleń dowodowych. Prezentowanie przez obrońcę własnych ocen, które z relacji złożonych przez świadków są bardziej, a które mniej wiarygodne, czy też negowanie poszczególnych okoliczności faktycznych, nie mieści się w rygorach ustawowych postępowania kasacyjnego (*por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 20 listopada 2012 r., V KK 101/12, Lex Nr 1231643*).

Podkreślenia wymaga fakt, iż rzetelność przeprowadzonej w niniejszej sprawie kontroli odwoławczej potwierdza lektura pisemnych motywów wyroku Sądu Apelacyjnego. Nawet pobieżne zapoznanie się z ich treścią wskazuje wyraźnie, iż zarzuty odwoławcze zostały rozpoznane w sposób zgodny ze standardem wymienionym w art. 433 § 2 k.p.k. i art. 457 § 3 k.p.k. Sąd odwoławczy odnosił się chronologicznie do wszystkich kwestii zarzuconych w apelacji, a powielonych obecnie w kasacji. Nadto Sąd ten zwrócił uwagę, że w postępowaniu odwoławczym odebrano od biegłych ustne opinie uzupełniające. Dowód ten przeprowadzono celem umożliwienia stronom - a w szczególności, jak to podkreślił Sąd Apelacyjny, oskarżonemu i jego obrońcy - zadania pytań i rozstrzygnięcia wątpliwości odnośnie opinii biegłych. Biegli nie tylko ustosunkowali się do pytań sformułowanych w piśmie obrońcy, ale zostali również wezwani na rozprawę odwoławczą, przez co Sąd umożliwił oskarżonemu S. i jego obrońcy „*zadawanie dodatkowych pytań w celu wyjaśnienia istniejących w przekonaniu stron wątpliwości i niejasności w wydanej opinii*” (s. 2 uzasadnienia).

Podzielając częściowo zarzut błędu w ustaleniach faktycznych w zakresie dotyczącym motywu działania oskarżonego S., Sąd Apelacyjny poddał wnikliwej ocenie ten błąd i wyjaśnił, dlaczego nie miał on wpływu na treść orzeczenia. Podsumowując bardzo obszerne rozważania w tym zakresie, Sąd Apelacyjny stwierdził jednoznacznie – „*Nie budzi jakichkolwiek wątpliwości, że do konfliktu pomiędzy stronami doszło, a oskarżony po uprzednim przewróceniu pokrzywdzonej na ziemię i uderzeniu w twarz, przystąpił do zagardlenia swej konkubiny, co stało się bezpośrednią i jedyną przyczyną jej zgonu*” (s. 3 uzasadnienia).

Sąd odwoławczy odniósł się również do zarzutu rażącej niewspółmierności wymierzonej skazanemu kary. Zwrócił Sąd uwagę na brutalność działania skazanego, działanie pod wpływem alkoholu, uprzedni tryb życia oraz fakt, że przedmiotem zamachu w niniejszej sprawie była najwyższa wartość chroniona prawem, czyli ludzkie życie. Poddając kontroli wymiar orzeczonej kary, uwzględniono także wcześniejsze prawomocne skazanie J. S. za czyn z art. 207 § 1 k.k. popełniony na szkodę pokrzywdzonej (s. 8 uzasadnienia). Podkreślił także Sąd odwoławczy, iż Sąd I instancji miał na uwadze również okoliczności łagodzące w przypadku oskarżonego, chociaż tych „w istocie w niniejszej sprawie było niewiele”.

Brak też było jakichkolwiek podstaw do przyjęcia, że w przypadku skazanego występowała przesłanka do przyjęcia czynnego żalu z art. 15 § 2 k.k. Wszelkie dywagacje autora kasacji w tym przedmiocie stanowią polemikę z jednoznacznymi ustaleniami Sądu I instancji oraz oceną tych ustaleń, dokonaną w toku kontroli instancyjnej przez Sąd Apelacyjny. Jak podkreślił Sąd odwoławczy, twierdzeniom oskarżonego, iż jego działanie miało polegać wyłącznie na udzieleniu pomocy pokrzywdzonej, przeczą jednoznacznie wyniki opinii lekarskich co do przyczyn śmierci pokrzywdzonej. W tym kontekście prawidłowej ocenie zostały poddane także zeznania świadków wskazanych w kasacji, [...]. Wobec faktu, iż zarzuty kasacji podniesione w tej części stanowią powtórzenie zarzutów apelacyjnych, zaś Sąd odwoławczy odniósł się do nich nad wyraz wnikliwie i rzetelnie, nie ma potrzeby powtarzania w tym miejscu tych samych argumentów. Należy odesłać do pisemnych motywów zarówno wyroku Sądu I instancji, jak i uzasadnienia wyroku Sądu Apelacyjnego, z tą konstatacją, iż Sąd Najwyższy w pełni wywody tam zawarte akceptuje.

Mając te okoliczności na uwadze należało uznać kasację obrońcy skazanego za oczywiście bezzasadną i oddalić ją w trybie określonym w art. 535 § 3 k.p.k. O kosztach sądowych postępowania kasacyjnego orzeczono na podstawie art. 624 § 1 k.p.k. w zw. z art. 518 k.p.k., zwalniając od nich skazanego J. S.

O wynagrodzeniu dla obrońcy skazanego, adwokata B. W., za sporządzenie i wniesienie kasacji, rozstrzygnięto na podstawie § 2 ust. 3 i § 14 ust. 3 pkt 2 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie

opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu.